

Nr 249.

Av herr **Holmström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i vissa delar av lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.

I proposition nr 316 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga därvid fogade förslag till, bland annat, dels förordning angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., dels ock till förordning angående dyrtidstillägg å vissa förmåner enligt förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Enligt förslaget till förordning angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m. skulle av bestämmelserna omfattas bland annat den, som i anledning av olycksfall, som inträffat eller sjukdom, som yppats före den 1 januari 1941, äger rätt till livränta enligt förordningarna den 18 juni 1909 (nr 89) och den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. Dyrtidstillägget föreslås utgå med 15 procent å livräntans belopp, dock att dyrtidstillägg icke utgår å livränta, som utgår på grund av lägre invaliditetsgrad än 30 procent. Dyrtidstillägg å livränta skulle fortfara att utgå utan hinder därav att livräntan för viss tid utbyttes mot sjukpenning. Dyrtidstillägg skulle däremot enligt förslaget icke utgå å sjukhjälp eller sjukpenning.

I yttrande har framhållits, att dyrtidstillägg å sjukpenning, som utgår i anledning av olycksfall, som inträffat eller sjukdom, som yppats före den 1 januari 1941, ej borde ifrågakomma, enär sjukpenning i regel utgäves endast för kort tid och därför i många fall kunnat följa stegringen i lönenivån.

För såvitt det gäller sjukpenning enligt 1916 års lag torde detta vara riktigt. Ifråga om sjukhjälp enligt 1909 års militärsättningsförordning och sjukpenning enligt 1927 års militärsättningsförordning ställer sig saken emellertid på annat sätt. Enligt 1909 års förordning utgår sjukhjälp jämlikt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) med ett fixerat belopp av 3 kronor för dag, och enligt 1927 års förordning bestämmes sjukpenningen beträffande värnpliktiga på grundval av vissa fastställda belopp, för mera utbildade till 2.160 kronor samt för övriga till 1.764 kronor, i följd varav sjukpenning enligt sistnämnda förordning utgår med i förra fallet 4 kronor för dag och i senare fallet med 3 kronor 50 öre för dag.

Här berörda ersättningsbelopp hava utgått enligt oförändrade grunder alltsedan respektive författningsbestämmelsers ikraftträdande och hava icke rönt inverkan av den levnadskostnadsstegring, som under de senaste åren ägt rum.

Som motiv mot beviljande av dyrtidstillägg å ersättningar, som redan fastställts jämlikt olycksfallsförsäkringslagen eller vissa andra därmed sammanhörande författningar, har anförts, att löneförhöjningar, som under de senaste åren ägt rum till följd av levnadskostnadernas stegring, verkat automatiskt höjande på ersättningsbeloppen. Ett dylikt motiv kan icke anses bärande i vad avser ersättning enligt militärsättningsförfattningarna, enär ifrågavarande ersättning, som ovan anförts, icke rönt inflytande av den inträdda ökningen av levnadskostnaderna. Det måste anses vara med rätt och billighet överensstämmande, att, då åtgärder föreslås till förbättring av enligt olycksfallsförsäkringslagen utgående ersättningar, jämväl ersättningsstagare jämlikt militärsättningsförfattningarna komma i åtnjutande av förmåner, som i någon mån kompensera levnadskostnadsökningen.

Då enligt det nu föreliggande förslaget stadgas att den, som i anledning av olycksfall, som inträffat eller sjukdom som yppats före den 1 januari 1941, äger rätt till livränta, äger erhålla dyrtidstillägg därå motsvarande 15 procent av livräntans belopp, innebär detta såsom ovan framhållits, att livräntetagare enligt militärsättningsförfattningarna ifråga om kompensation icke bliva ställda i paritet med livräntetagare enligt olycksfallsförsäkringslagen.

Dyrtidstillägg å nu berörda livräntor jämlikt militärsättningsförfattningarna synes därför skäligen böra utgå med 30 procent å livräntans belopp eller enligt samma grunder, som angivits i förslag till förordning angående dyrtidstillägg å vissa förmåner enligt förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

På anförda skäl synes dyrtidstillägg enligt enahanda grunder böra utgå jämväl å sjukhjälp och sjukpenning.

Enligt förslaget skall dyrtidstillägg å livränta fortfara att utgå utan hinder därav att livränta för viss tid utbytes mot sjukpenning. Sådant utbyte kan äga rum, bland annat, vid försämring av hälsotillståndet och företrädesvis i sådana fall, då tillståndet kräver vård å sjukvårdsanstalt. Det torde icke kunna anses med billighet överensstämmande, att en ersättningstagare, som på grund av inträdd försämring fått sin arbetsförmåga ytterligare nedsatt eller blivit helt arbetsoförmögen, allt fortfarande skall vidhållas vid det lägre dyrtidstillägg, vartill hans tidigare livränta må hava gjort honom berättigad.

I de fall, då den före försämringen föreliggande invaliditetsgraden icke uppgått till 30 procent, kommer en övergång till sjukhjälp respektive sjuk-

penning att medföra ännu mera kännbara konsekvenser. Enligt förslaget bestämmelser skall nämligen i sådant fall dyrtidstillägg överhuvudtaget icke utgå. I detta sammanhang bör jämväl erinras om att den, som uppbär ersättning enligt 1909 års militärsättningsförordning, själv har att vidkännas kostnaderna för vården, varför uteblivet dyrtidstillägg å sjukhjälp i dylikt fall kommer att verka särskilt kännbart.

Under åberopande av det anförda tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen vid ett ev. bifall till Kungl. Maj:ts prop. nr 316 måtte besluta,

att den, som i anledning av olycksfall, som inträffat eller sjukdom som yppats före den 1 januari 1941, äger rätt till sjukhjälp, sjukpenning eller livränta enligt endera av förordningarna den 18 juni 1909 (nr 89) och den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, äger erhålla dyrtidstillägg därå, motsvarande 30 procent av sjukhjälpens, sjukpenningens eller livräntans belopp samt

att vid utbyte av livränta mot sjukhjälp eller sjukpenning dyrtidstillägg skall utgå å sjukhjälpens eller sjukpenningen.

Stockholm den 12 november 1941.

Nils Holmström.